

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Εργαστήριο Μελέτης της Γλώσσας και
των Προγραμμάτων Γλωσσικής Διδασκαλίας

Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου

Επιμέλεια έκδοσης: Κωνσταντίνος Ντίνας
Άννα Χατζηπαναγιωτίδη

UNIVERSITY STUDIO PRESS

Εισαγωγικό σημείωμα

Η Παιδαγωγική Σχολή του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της για την ενίσχυση και διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού οργάνωσε στη Φλώρινα το Διεθνές Συνέδριο με θέμα «**Η Ελληνική Γλώσσα ως δεύτερη/ξένη. Έρευνα, Διδασκαλία και Εκμάθησή της**» από 12 ως 14 Μαΐου 2006.

Το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας είναι ένα νέο και πολλά υποσχόμενο τριτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας μας, το οποίο φιλοδοξεί να παίξει έναν σημαντικό ρόλο στην περιοχή όπου δραστηριοποιείται. Μια από τις βασικές επιδιώξεις της Παιδαγωγικής του Σχολής με έδρα τη Φλώρινα είναι να αποτελέσει έναν πολιτιστικό φάρο για τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού, καταρχάς στις γειτονικές βαλκανικές χώρες, από τις οποίες απέχει ελάχιστα (18 μόλις χιλιόμετρα από τη FYROM και 50 από την Αλβανία). Με τα Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα των χωρών αυτών το Πανεπιστήμιό μας έχει ήδη εγκαταστήσει σχέσεις καλής γειτονίας και εποικοδομητικής επιστημονικής συνεργασίας προς αμοιβαίο όφελος. Το ενδιαφέρον άλλωστε των γειτονικών λαών για τη μύησή τους στην ελληνική γλώσσα και κατ' επέκταση και τον πολιτισμό είναι ιδιαίτερα έντονο, όπως καθημερινά το διαπιστώνουμε όσοι υπηρετούμε στην ακριτική αυτή περιοχή, γεγονός που πρέπει ο ελληνισμός να αξιοποιήσει.

Το διεθνές συνέδριο που διοργανώσαμε αποτέλεσε μια καλή αφορμή για συζητήσεις και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ επιστημόνων αλλά και εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που ασχολούνται με θέματα που έχουν να κάνουν με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση καθώς και με τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας σε ομογενείς και αλλογενείς. Τα πορίσματά και τα πρακτικά του, που θέτουμε από σήμερα στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου, ελπίζουμε να βοηθήσουν αποφασιστικά τους ενασχολούμενους με τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας στις χώρες του εξωτερικού και εκεί όπου υπάρχει μεταναστευτικός ελληνισμός, αλλά και εκεί όπου η ελληνική γλώσσα και κουλτούρα αποτελεί αντικείμενο ζωηρού ενδιαφέροντος από μη Έλληνες.

Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας αποτελεί έναν επιστημονικό κλάδο που κάνει στην Ελλάδα τα πρώτα του ακόμα βήματα, αφού μόλις τα τελευταία 20 χρόνια η Ελλάδα μετατράπηκε σε μια πολυπολιτισμική και πολυγλωσσική κοινωνία και ήρθε αντιμέτωπη με συνθήκες που σε άλλες περιοχές του πλανήτη διαμορφώθηκαν και αντιμετωπίστηκαν πολύ νωρίτερα. Για το λόγο αυτό η ελληνική επιστημονική και εκπαιδευτική κοινότητα έχει ανάγκη από την εμπειρία και την επιστημονική γνώση ανθρώπων που έχουν εμπλακεί σε ανάλογες καταστάσεις και έχουν αποκτήσει αντίστοιχες εμπειρίες, τις οποίες Συνέδριο αυτό βοήθησε να μοιραστούμε μαζί τους και να εμπλουτίσουμε έτσι τον προβληματισμό μας.

Τέλος, το Συνέδριο αυτό ελπίζουμε να συντελέσει στη διάδοση και ενίσχυση της ελληνικής γλώσσας, εντός και εκτός Ελλάδος, στην ευαισθητοποίηση όλων μας σε θέματα ετερότητας και σεβασμού της διαφορετικότητας, καθώς και στον επιστημονικό προβληματισμό για το ρόλο που μπορεί να παίξει η διδασκαλία και η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην προώθηση του ελληνικού πολιτισμού.

Η διοργάνωση ενός Συνεδρίου απαιτεί τη συμμετοχή και τη συνεισφορά πολλών παραγόντων προκειμένου να πετύχει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

Οφείλουμε για το λόγο αυτό και από τη θέση αυτή να ευχαριστήσουμε:

α. Τους προσκεκλημένους ομιλητές της ολομέλειας, οι οποίοι με το διεθνές κύρος και την επιστημονική τους ακτινοβολία προσέδωσαν ξεχωριστή βαρύτητα στο Συνέδριο και μας τίμησαν ιδιαίτερα με την παρουσία τους, και συγκεκριμένα:

- την καθηγήτρια στο τμήμα ελληνικής γλώσσας στο Παιδαγωγικό Πανεπιστήμιο της Μόσχας Μαρίνα Ρίτοβα, στυλοβάτη της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας σε όλη την πρώην Σοβιετική Ένωση, που ήταν και το τιμώμενο πρόσωπο του Συνεδρίου,
- τον καθηγητή του Πανεπιστημίου του Βερολίνου Κώστα Δημάδη, ο οποίος παίζει σημαντικό ρόλο στη διάδοση του ελληνικού πολιτισμού μέσω κυρίως της λογοτεχνίας στην κεντρική κυρίως Ευρώπη,
- τον καθηγητή Μιχάλη Δαμανάκη, του οποίου η συμβολή στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης/ξένης απανταχού της γης μέσω του προγράμματος "Παιδεία ομογενών" είναι από όλους αναγνωρισμένη,
- τον γνωστό ελληνιστή καθηγητή του Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ David Holton, του οποίου οι μελέτες για την μεσαιωνική και νέα ελληνική γλώσσα αποτελούν σημαντική συμβολή στη μελέτη της ελληνικής γλώσσας, με τελευταία τη συμμετοχή του στη συγγραφή της Γραμματικής της Νεοελληνικής Γλώσσας, και

– τον καθηγητή του Πανεπιστημίου της Σόφιας Κίριλ Τοπάλοβ, σημαντικό νεοελληνιστή και θεατρικό συγγραφέα, γνωστό στο ελληνικό κοινό και από την σημαντική παρουσία του ως πρέσβη της Βουλγαρίας στην Ελλάδα.

β. Τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής, τα οποία με το κύρος και την επισημοσύνη τους βοήθησαν στην επιλογή των κατάλληλων εισηγήσεων για το συνέδριο αυτό και στην προσέλκυση μεγάλου αριθμού εισηγητών και συνέδρων.

γ. Τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής, τα οποία σήκωσαν το μεγάλο διαδικαστικό βάρος μιας τέτοιας διοργάνωσης, και τέλος

δ. Την ομάδα γραμματειακής υποστήριξης, της οποίας η συμβολή υπήρξε πολύτιμη σε όλα τα στάδια προετοιμασίας και διεξαγωγής αυτού του εγχειρήματος.

Ένα διεθνές συνέδριο είναι φυσικό να έχει και μεγάλες οικονομικές απαιτήσεις για λόγους εύκολα κατανοητούς. Η διεξαγωγή αυτού του συνεδρίου θα ήταν αδύνατη χωρίς την πρόθυμη συμβολή των οικονομικών του χορηγών. Θα θέλαμε λοιπόν να αναφέρουμε και να ευχαριστήσουμε δημοσίως τους χορηγούς μας:

α. το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων,

β. το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας,

γ. το Ίδρυμα Ι. Κωστόπουλου

δ. το Κέντρο Μελέτης & Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας,

ε. τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φλώρινας

στ. το Δήμο Φλώρινας,

ζ. το Δήμο Κοζάνης, και

η. το Δήμο Κλεινών

Ένα Συνέδριο, όμως, είναι τελικά και πάνω απ' όλα οι εισηγητές και οι σύνεδροί του. Για το λόγο αυτό ευχαριστούμε ιδιαίτερα όλους όσους ως εισηγητές ή σύνεδροι συμμετείχαν ενεργά τις τρεις αυτές μέρες στις εργασίες αλλά και στις παρασυνεδριακές εκδηλώσεις του Συνεδρίου «**Η Ελληνική Γλώσσα ως δεύτερη/ξένη. Έρευνα, Διδασκαλία και Εκμάθησή της**».

Κώστας Δ. Ντίνας

Αν. Καθηγητής Γλωσσολογίας
Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

Δρ. Άννα Χατζηπαναγιωτίδη

Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής